

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001393

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-04-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гнатенко Іван Андрійович

2. Ivan Hnatenko

Кваліфікація: д.філософ

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 30-03-2023

Спеціальність за освітою: 222 Медицина

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 959

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.35.11

Тема дисертації:

1. Вплив протеолітичної системи (на прикладі еластази) на перебіг різних форм легеневого туберкульозу
2. The influence of the proteolytic system (on the example of elastase) on the course of various pulmonary tuberculosis forms

Реферат:

1. Дисертація присвячена впливу рівня нейтрофільної еластази на перебіг різних форм туберкульозу залежно від чутливості виявленого збудника. У дослідженні взяли участь 127 осіб хворих на різні форми туберкульозу легень, які були розподілені на 3 групи досліджених. У основну групу увійшло 66 хворих на туберкульоз легень. Першу групу порівняння склали хворі на туберкульозний плеврит – 29 осіб. У другій групі порівняння були вивчені хворі на туберкульоз легень, поєднаний із туберкульозним плевритом – 32 особи. Обстеження хворих проводилося за загальноприйнятими клінічними методами дослідження. Загально-клінічні (анамнез, огляд пацієнта), променеві (оглядова рентгенографія ОГК в прямій та боковій проекціях, комп'ютерна томографія легень, УЗД), молекулярно-генетичний, мікроскопічний та культуральний методи визначення мікобактерій туберкульозу у мокроті та чутливості мікобактерія туберкульозу до протитуберкульозних препаратів, імунологічні, лабораторні(загальний та біохімічний аналіз крові, загальний аналіз сечі). Визначення стану протеолітичної системи визначали за активністю

нейтрофільної еластази. Дослідження стану ендокринної системи за активністю естрадіолу. Статистичні (параметричні та непараметричні методи варіаційної статистики із застосуванням t-критерію Стьюдента-Фішера). Встановлено, що збільшення рівня еластази у крові хворих на туберкульоз легень та плеврит туберкульозного генезу, свідчить за стимуляцію протеолітичної системи при туберкульозному процесі. Виявлено, що підвищений рівень еластази може бути диференційно-діагностичним маркером туберкульозного плевриту. Разом з тим, не виключено, що збільшення активності протеолітичної системи є ознакою активації імунітету, як однієї з його ланок, у хворих на легеневий і плевральний туберкульоз, чутливий до антибактеріальної терапії. Встановлено, що рівень еластази у цих хворих суттєво перевищував нормальний показник у осіб, які не мали на час обстеження і у минулому захворювань легень і плеври (контрольна група 75 нмоль/хв*мл). Найбільш активною протеолітична система була при ізольованому туберкульозі плеври, а легеневий процес цю активність значно зменшував. При ізольованому легеневому туберкульозі активність протеолітичної системи була іще меншою. Резистентність мікобактерій туберкульозу у хворих на мультирезистентний туберкульоз впливала на протеолітичну активність гальмуючим чином у обстежених хворих усіх груп. Зменшення естрадіолу провокує захворювання у осіб чоловічої і жіночої статі. Проте при тяжких формах туберкульозу якими є МРТБ рівень естрадіолу збільшується. Наведені дані поглиблюють розуміння патогенезу легеневого туберкульозу. Результати дослідження демонструють, що високі цифри рівня нейтрофільної еластази (більше 75,0 нмоль\хв*мл) є маркером туберкульозного процесу у легенях і плевральній порожнині, що може застосовуватися при проведенні диференціальної діагностики етіології плеврального випоту. Низький рівень еластази та естрадіолу може бути прогностичним критерієм, щодо трансформації чутливого туберкульозу легень у резистентні його форми. Високі цифри нейтрофільної еластази і естрадіолу можуть бути маркерами резистентності мікобактерій туберкульозу ще до отримання результатів бактеріологічних досліджень. Визначення рівня еластази та естрадіолу у крові може використовуватися для оцінки перебігу специфічного процесу, а саме його подальшого позитивного чи негативного перебігу.

2. The dissertation is devoted to the influence of the level of neutrophil elastase on the course of various forms of lung tuberculosis, depending on the sensitivity of the identified pathogen. 127 patients with various forms of pulmonary tuberculosis took part in the research, who were divided into 3 groups of subjects. The main group included 66 patients with pulmonary tuberculosis. The first comparison group consisted of patients with tuberculous pleurisy - 29 people. In the second comparison group, 32 patients with pulmonary tuberculosis combined with tuberculous pleurisy. Examination of patients was carried out according to generally accepted clinical research methods. General clinical (anamnesis, patient examination), radiological (examination X-ray of the chest in direct and lateral projections, computed tomography of the lungs, ultrasound), molecular genetics, microscopic and cultural methods for determining mycobacterium tuberculosis in sputum and the sensitivity of mycobacterium tuberculosis to antituberculosis drugs, immunological, laboratory (general and biochemical blood analysis, general urinalysis). Determination the state of the proteolytic system was determined by the activity of neutrophil elastase. Research of the endocrine system by the activity of estradiol. Statistical (parametric and non-parametric methods of varinational statistics using the Student-Fisher t-test). It was established that an increase in the level of elastase in the blood of patients with pulmonary tuberculosis and pleurisy of tuberculous genesis indicates the stimulation of the proteolytic system during the tuberculosis process. It was found that the increased level of elastase can be a differential diagnostic marker of tuberculous pleurisy. At the same time, it is possible that an increase in the activity of the proteolytic system is a sign of activation immunity system, as one of its links, in patients with pulmonary and pleural tuberculosis sensitive to antibacterial therapy. It was established that the level of elastase in these patients significantly exceeded the normal level in persons who did not have lung and pleural diseases at the time of the examination and in the past (control group 75 nmol/min*ml). In pulmonary tuberculosis, the level of NE was 1.6 times higher, and in patients with tuberculous pleurisy, it was 3.4 times higher than in the control group. At the same time, when pulmonary tuberculosis was combined with pleural tuberculosis, the level of elastase compared to the control group was slightly lower and exceeded it by 2.4 times. Therefore, the most active proteolytic system was in isolated pleural tuberculosis, and the pulmonary process significantly

reduced this activity. In isolated pulmonary tuberculosis, the activity of the proteolytic system was even lower. The resistance of tuberculosis mycobacteria in patients with multidrug-resistant tuberculosis affected the proteolytic activity in an inhibitory way in the examined patients of all groups. In male patients with sensitive TB with preserved MBT sensitivity to antibacterial drugs, there was an increase in blood estradiol level to 0.27 nmol/l, which exceeds the norm by 2.5 times. With MRTB, an increase in estradiol to 0.44 nmol/l was found, which exceeds the norm by 3.5 times and indicates the involvement of additional reserves of the organism in the fight against tuberculosis infection, since it is known that estradiol stimulates immunity. In female subjects among patients with sensitive TB with preserved MBT sensitivity, there was a decrease in the level of estradiol to 0.2 nmol/l, by 2.1 times, which may indicate inhibition of the body's defenses, while in MRTB there was an increase in the level of estradiol by 1, 4 times - up to 0.6 nmol/l, which is a consequence of the tension of the body's protective forces in order to overcome the tuberculosis infection. Therefore, a decrease in estradiol provokes diseases in men and women. However, in severe forms of tuberculosis such as MDR-TB, the level of estradiol increases. The given data deepen the understanding of the pathogenesis of pulmonary tuberculosis. The results of the study demonstrate that high levels of neutrophil elastase (more than 110.0 nmol/min*ml) are a marker of the tuberculosis process in the lungs and pleural cavity, which can be used in the differential diagnosis of the etiology of pleural effusion. A low level of elastase (less than 75,0 nmol/min*ml) and estradiol can be a prognostic criterion for the transformation of sensitive pulmonary tuberculosis into its resistant forms. Low numbers of neutrophil elastase and estradiol can be markers of resistance mycobacterium tuberculosis even before the results of bacteriological studies are obtained. Determination of the level of elastase and estradiol in the blood can be used to assess the course of a specific process, namely its subsequent positive or negative course.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Oleshchenko H.P., Hnatenko I.A. et al. Particular qualities of the proteolytic system in patients with tuberculosis depending on the sensitivity of the pathogen. *Wiadomości Lekarskie*. 2021;74(1):94-97.
- Дужий І. Д., Олещенко Г. П., Гнатенко І. А., Олещенко В.О., Голубничий С.О. Порівняльна характеристика протеолітичної системи (на прикладі еластази) у хворих на туберкульоз легень і туберкульоз плеври. *Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція*. 2020. №3 (42). С. 43-47
- Дужий І. Д., Олещенко Г. П., Гнатенко І. А. Стан протеолітичної системи у хворих на туберкульоз легень. *Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція*. 2019. №3(38). С. 20-26.
- Дужий І. Д., Олещенко Г. П., Гнатенко І. А., Олещенко В. О. Стан протеолітичної системи у хворих на туберкульозний плеврит. *Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція*. 2019. №2(37). С. 41-44.
- Дужий І. Д., Олещенко Г. П., Гнатенко І. А., Міщенко Ю. О. Рівень естрадіолу у хворих на легеневий туберкульоз / І. Д. Дужий, Г. П. Олещенко, І. А. Гнатенко, Ю. О. Міщенко. *Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція*. 2019. №1(36). С. 29-33
- Дужий І. Д., Олещенко Г. П., Гнатенко І. А., Глиненко В. В. Порівняння ефективності консервативного та хірургічного методів лікування хворих на мультирезистентний туберкульоз. *Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція*. 2020. №1(40). С.29-34.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дужий Ігор Дмитрович

2. I. D. Duzhiy

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ярешко Анатолій Григорович

2. Anatolii Yareszko

Кваліфікація: д.н, професор, 14.01.26

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5790-3329

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченко, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Ольга Станіславна

2. Olha S. Shevchenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5476-3981

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гресько Ігор Яремович

2. Igor Gresko

Кваліфікація: к. мед. н., викладач, 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6092-135X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравець Олександр Валерійович

2. Olexandr V. Kravets

Кваліфікація: к. мед. н., доцент, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3394-6671

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Псарьова Валентина Григорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Псарьова Валентина Григорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бойко Антон Олександрович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна